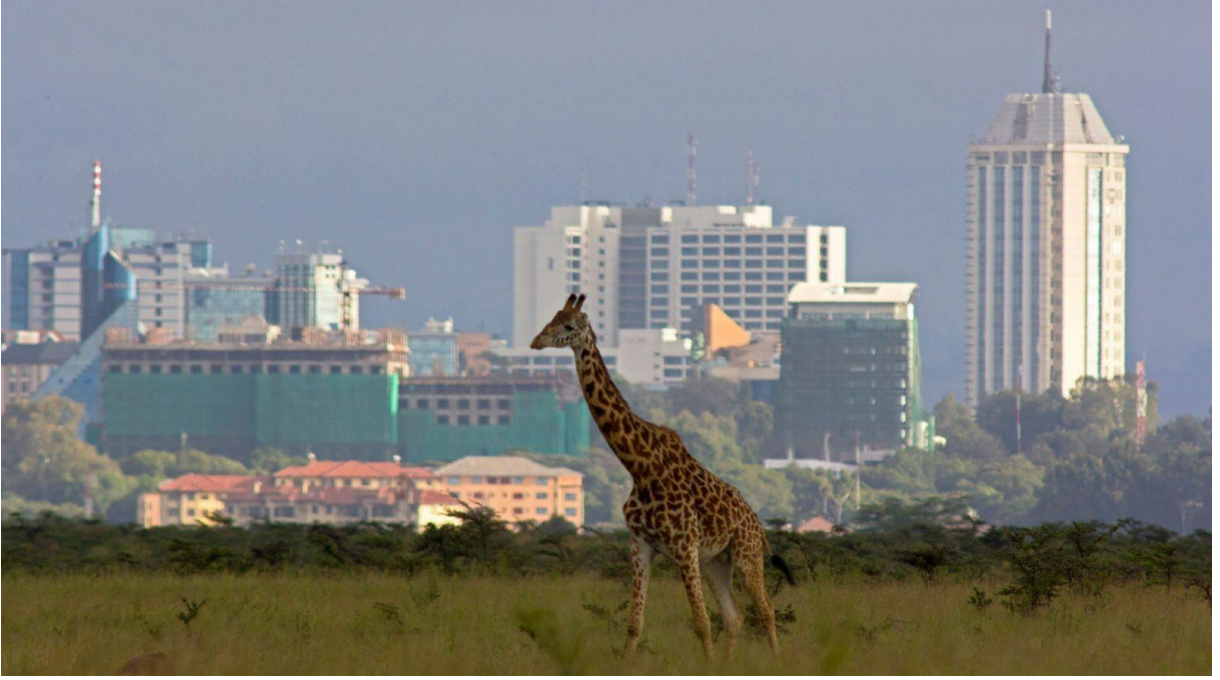

THE BIG 5 CONSTRUCT EAST AFRICA FUAR SONUÇ RAPORU

7-9 KASIM 2018
NAİROBİ/KENYA

FUARA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER: 7-9 Kasım 2018 tarihleri arasında Nairobi/KENYA Kenyatta International Convention Centre’de düzenlenen The Big 5 Construct East Africa Fuarı, ülkenin önde gelen yapı ve inşaat etkinliklerinden biridir. Kenya Yapı Sanayi bu yıl %8,7 büyümüş; 2026 yılına kadar her yıl %6,2 büyüme öngörmektedir.

- **Fuar Saatleri:** 10:00 – 18:00
- **Fuarda Yer Alan Sektörler:** Yapı ve yapı malzemeleri, HVAC-R; beton ve yapı hizmetleri
- **Fuar Ana Organizatörü:** DMG Events
- **Fuarın WEB sayfası :** thebig5constructeastfrica.com
- **Türkiye Milli Katılım Organizasyonu:** Ladin Fuar ve Kongre Org.Hizm A.Ş.

STANDIMIZA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER: Ankara Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği 7-9 Kasım 2018 tarihleri arasında düzenlenen fuara, Ladin Fuarcılık milli katılım organizasyonluğu kapsamında 18 m²’lik bir info-standla ilk kez katılım sağlanmıştır. Söz konusu fuara Ankara Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliğini temsilen Yönetim Kurulu Üyeleri Ahmet ŞUYUN ve Zafer KORKMAZ ile Genel Sekreterliğimiz personeli Ar-Ge 1 Şube Şefi Zehra N. ÖZBİLGİN ve İK-Muhasebe Şube Müdürü Mehmet YÜCEL katılım sağlamıştır

Fuarın ilk gününde standımızı T.C Nairobi Büyükelçiliği Ticaret Müşaviri Sayın Murat Can Kılıncı ziyaret etmiş; fuarın ikinci günü ise oldukça ilgi gören Türkiye Pavilyonunu ve standımızı T.C Kenya Büyükelçisi Sayın Ahmet Cemil Miroğlu, T.C Nairobi Büyükelçiliği Ticaret Müşaviri Sayın Murat Can Kılıncı ile Kenya National Construction Authority Başkanı Maurice Akech ziyaret etmiştir. İki ülke arasındaki ticareti ilişkileri güçlendirmeye yönelik yapılan görüşmelerde; heyete Türk Yapı Sektörü ve potansiyeli hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Fuara, Ladin Fuar ve Kongre Org.Hizm A.Ş. milli katılım organizasyonluğunda aşağıda isimleri bulunan toplam 28 Türk firması katılım sağlamıştır.

ABDULLAH CIMEN OZFATİHLER VINC MAK.SAN.VE TIC. LTD. STI
ADOPEN PLASTİK VE İNSAAT SAN. A.S.
AK EXPORT İMPORT İNS. MALZ. DİS TIC. SAN. LTD. STI.
AKDENİZ DEPO LOJİSTİK EKİP.HİRD. SAN. VE TIC. LTD. STI.
AKKİM YAPI KİMYASALLARI SAN. VE TIC. A.S.
ANKARA DEMİR VE DEMİR DİŞİ METALLER İHRACATÇILARI BİRLİĞİ (OAİB)
ARKİNOVA İTHALAT İHRACAT A.S.
BURAWALL (NASOL HALICILIK TIC. LTD. STI.)
CUHADAROĞLU METAL SAN. VE PAZ. A.S.
CUKUROVA YALITIM CATI KAP. VE PLAS. URUN. SAN. TIC. A.S.
ELKON ELEVATOR KON. VE MK. SAN. TIC. A.S.
ESEN PLASTİK SAN. TIC. A.S.
FIXA YAPI KİMYASALLARI SAN VE TIC LTD STI.
GEDİK KAYNAK SAN. TIC. A.S.
HAKSAN TEKSTİL GIDA PAZ. SAN. DİS TIC. LTD. STI.
KARDEMİR HADDECİLİK SAN. VE TIC. A.S.
KM KUMSAN VINC SİSTEMLERİ SAN. VE TIC. A.S.
LIYA LAB. TEST CİHAZLARI İMLT. VE DİS TIC. LTD. STI.
MAGMAWELD (OERLIKON KAYNAK ELEK. SAN. A.S.)
MAKEL ELEKTRİK MALZ. SAN. TIC. A.S.
MERKON KALIP MAK.SAN.TIC.LTS.STI
OZYASAR TEL GALVANİZLEME SAN. A.S.
SİSTEM METAL YAPI REKLAM MALZ. VE İNS. SAN. TIC. A.S.
SOMA KİMYA SAN. VE TIC. A.S.
SOTAS KİMYEVİ MAD. SAN. TIC. A.S.
SUBOR BORU SAN. TIC. A.S.
SUPERLİT BORU SAN. A.S.
VURMAK VURUSKAN MAK. SAN. TIC. A.S.

Standa Gelen Ziyaretçilerden Alınan Kartvizit Bilgileri ve Talepleri

Ad	Soyad	Şirket Adı	İş Unvanı	E-posta	Cep Telefonu	İş Telefonu	Ülke	Şehir	Açıklama
Patrick	OGOLLA	RAMCO GROUP	Genel Müdür Yardımcısı	p.ogolla@heavfab.co.ke	(+254-0) 727 228870	(+254-20)809 10 77	KENYA	Nairobi	Tubes and Pipes Profiles
Hussain	MAZHAR	AOM ENTERPRISES	Genel Müdür	hussain@aqm.com.pk	(+92) 332 8259653	(+971)55 605 84 52	PAKİSTAN	Karachi	Safety Wears, Cotton Gloves&Rubber Gloves
Paul	MALEVE	NEWCITY CONSTRUCTION&G	Yönetici	newcityconstructionltd@gmail.com	0723 976 387	0733 548 733	KENYA	Mombasa	Tubes and Pipes, Profiles
Mustafa	AKMAN	AKEXPORT-IMPORT	CEO	m.akman@akexport.com.tr	0541 277 12 00	0216 339 66 24	TÜRKİYE	İstanbul	Construction Materials
Winnie	KIRAGU	OLDMUTUAL	Finans Danışmanı	winnie.kiragu@oldmutualkenya.com		(+254) 706 358 338	KENYA	Nairobi	Construction Materials
John Mutisya	MWANZIA	EMC EQUATORIAL	CEO	ceo@equatorialconsultants.co.ke	(+254)734631645	(+254) 722 331 166	KENYA	Nairobi	Construction Materials
Patrick	KIMITI	ENERGY PRODUCTS		patrickimiti34@gmail.com				Nairobi	
Rebby .C.	MARİTİM	RETON ENTERPRISES	Yönetici	rebbvym@yahoo.com		722335034	KENYA	Nairobi	Construction Materials
Simon Gicaci	MACHARIA	MADO	Yönetici Müdür	kingmach81@yahoo.com	(+254) 721 205 166	020 343 686	KENYA	Nairobi	Construction Materials
Nishad	AZEEM	COASTAL QATAR	CEO	nishad@coastalqatar.com			KATAR	Doha	Construction Materials
Bentley	WILSON	AFRICA WORKING	CEO	bentley@afriacworking.org		(+254) 780 773 355	KENYA	Nairobi	Afrika'da iş yapmak isteyen firmalara danışmanlık hizmeti veriyor.
Silvia	WAMBUI			swmbu28@gmail.com					
Kennedy	AGUVASU			kennedy.aguvasu@gmail.com		(+254) 720 439 396	KENYA	Nairobi	
Alfred	WANG	SUMEC INTERNATIONAL DMCC	Pazarlama Müdürü	alfred_wangpengfei@foxmail.com	(+86) 185 51633869	(+971) 424 18144	DUBAİ		Plastics, Steel
Edwars	JAHAKA	JAMIKU LTD			(+254) 700318888				
Ruth	WACHIRA	PEAK	Kayıt Koordinatörü	coordinator@projectexperts.or.ke	(25)4721 361 198	(+254) 777 999 551	KENYA	Nairobi	Construction Materials
Gideon	MAİNA	MODERATE LİMİTED	Elektrik Mühendisi	gmaina@moderatelt.com	0788 643 877	0773 939 332	KENYA	Nairobi	Steel
Patrick	MAGİRİ			maelfue@live.com		722605762			Construction Materials
Robert Juma	WAMALWA					722354994			Construction Materials
Moses	NWEHCI			kalvin.moses@yahoo.com	(+254) 0299212 7				Construction Materials
Thomas	KISILA	GASPA ROYAL	Yönetici	info@gasparoyal.co.ke	(+254) 724 955 530	(+254) 710 494 679			Construction Materials
M.Asghar M.	HUSSAIN	WATER SEAL	Teknik Yönetici	asghar@watersealuae.com	(+971) 50 632 7949	(+971)42386293	DUBAİ		Construction Materials
David		NOVSAPP		info@novsapp.com	(254) 722 104030				Construction Materials
Eric	OUSOH	ORITZ ENGINEERING LIMITED		ericousoh@gmail.com	(+254) 723 262617				Construction Materials
Brenda M.	NTEERE	ECOAFYA COMPANY	Yönetici	ecoafya@gmail.com	(+254) 746517912	(+254) 735 68312			Construction Materials
				georgemuthui6@gmail.com					Construction Materials
Deogratius	KILAWÉ	MIKONO SPEAKERS INTERNA	CEO	sales@mikonospeakers.com	(+255) 717 109 362				Construction Materials
Celestine	ONDİNYO	ASTERİX KRAFTWORKS	Yönetici	celestine@asterixkraftworks.com	(+254) 724 788330	(+254) 732702776	KENYA	Nairobi	Steel
Martin	Munyasi	OMNI CONNECT SOLUTIONS	Ticari Yönetici	wmunyasi@gmail.com	(+254) 723 155 238	(+254) 787 667112	KENYA	Nairobi	Galvanized Steel, Tubes, Profiles
Charlie	CHAJIRA			charleschajira@gmail.com		720482671			
		ERIJULI ENTERPRISE CONSTRUCTION FINISHING AND ENGINEERING		erijulienterprises@gmail.com		0720275910			

GENEL BİLGİLER

ÜLKEYE İLİŞKİN BİLGİLER

GSYİH (Milyon \$): 58.155 Milyon \$ (2015, IMF)

KBGSYİH (\$): 1.268 \$ (2015, IMF)

Büyüme Oranı (%): 6,13 (2015, IMF)

Nüfus: 45.846.000 (2015, IMF)

Yüzölçümü (km²): 569.259 m²

Başkent: Nairobi

Kenya; kuzeyde Etiyopya, kuzeybatıda Sudan, batıda Uganda, güneyde Tanzanya ve kuzeydoğuda Somali ile komşudur. Komşu ülkeler ile sınır uzunlukları; Etiyopya 861 km, Somali 682 km, Sudan 232 km, Tanzanya 769 km ve Uganda 933 km şeklindedir. Doğusundan Hint Okyanusu ile denize çıkışı vardır. Bağımsızlığını 12 Aralık 1963 yılında İngilizlerden alan Kenya, cumhuriyet ile yönetilmektedir. Parlamentoda seçimle gelen 188 milletvekilinin yanı sıra 12 adet Cumhurbaşkanı tarafından atanan kontenjan milletvekilliği bulunmaktadır.

Yakın geçmişe kadar Kenya nüfusu dünyada en fazla artan ülkelerden birisi olmakla birlikte artış oranı; 2007-2011 yılları arasında %2,6'a düşmüştür. 2012-2016 yılları arasında ise nüfus artış oranının %2,7 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Kenya'da gelir dağılımında büyük farklılıklar görülmektedir. Nüfusun %20'sini oluşturan en zengin kesim ulusal gelirden %49,1 oranında pay alırken, yine nüfusun %20'sini oluşturan en fakir kesim ise ulusal gelirden ancak %6 oranında pay almaktadır.

Toplam nüfusun %80'i Hıristiyanlardan oluşmakta olup, %10'u Müslüman olarak ülkede yaşamını sürdürmektedir. Nüfusun %10'u ise çeşitli yerel inanışlara sahiptir.

Kenya'da çalışabilir yaştaki işgücü 2011 yılında 22,8 milyon kişidir. Ancak mevcut işgücü 18,4 milyon kişidir. İstihdamın yaklaşık %75'i tarım sektöründe ve %25'i de sanayi ve hizmetler sektöründe yer almaktadır. Ülkede kişi başına milli gelir oldukça düşüktür ve gelir dağılımında büyük farklılıklar bulunmaktadır. Ülke nüfusunun yarısı yoksulluk sınırının altında yaşamını sürdürmektedir.

Kenya'nın maden kaynakları sınırlı olmakla birlikte, zengin bir tarımsal alt yapıya ve turizm için önemli olan vahşi yaşam alanlarına sahiptir. Ancak ülke son otuz yıldır ormanlarının azalması, toprak erozyonu ve endüstriyel kirlenme sorunları ile karşı karşıyadır. Önümüzdeki yıllarda en önemli problemlerden biri su kaynaklarındaki azalma olacaktır.

GENEL EKONOMİK DURUM

Kenya Doğu Afrika'daki en büyük ekonomidir. Kenya bölge içi rekabet ile karşı karşıyadır, bu rekabet son yıllarda önemli ölçüde ekonomik büyüme gösteren Uganda ile piyasa ekonomisi yolunda ekonomik reformlara imza atan Tanzanya'dan kaynaklanmaktadır. Doğu Afrika Topluluğu (EAC) üyesi bu üç ülke 1 Ocak 2005 tarihli gümrük birliği sonucunda birbirlerine her geçen gün daha da bağımlı hale gelmektedir.

Tarım sektörü GSYİH'nin yaklaşık % 25'ini oluşturmaktadır. Tarım doğrudan ve dolaylı olarak istihdamı sağlamaktadır. Kenya'nın verimli tarım alanları ülkenin orta ve batı kısmında yer almaktadır. Hayvancılık ise ülkenin yarı kurak kuzey ve doğu bölgelerinde yoğunlaşmıştır.

Ülkede GSYİH içinde sanayinin payı % 15 ve hizmetlerin payı ise % 65 civarında gerçekleşmektedir. Ülkenin ekonomik yapısında hizmetlerin payının diğer bölge ülkelere kıyasla yüksek olmasında, diğer Afrika ülkelerinin tersine doğal zenginlikleri arasında madenlerden ziyade verimli toprakların bulunması ve turizm sektörünün canlı olması önemli rol oynamaktadır. Hizmetler sektöründe iletişim, bankacılık ve turizm sektörleri ön plana çıkmaktadır. Ticaret ve taşımacılık da yine hizmetler sektörüne katkı sağlayan önemli alt sektörlerdir.

Sanayileşme ülkenin önemli hedeflerinden birisi olmakla birlikte, bağımsızlığın kazanılmasından bu güne dek bu alanda önemli bir ilerleme sağlanamamıştır. Enerji ve su sektörlerinin GSYİH'daki payı %4, madencilik sektörünün GSYİH'daki payı ise %0,5 oranındadır. Sanayi sektörü üç büyük kent olan Nairobi, Mombasa ve Kisumu'da yoğunlaşmıştır. İmalat sanayinde değirmencilik, bira üretimi, süt ve şeker rafinasyonu gibi gıda işleme sanayi ön plandadır. Kenya Mombasa'da rafineri yoluyla petrol ürünleri üretmekte olup, önemli bir çimento üretim kapasitesine de sahiptir.

ÜYE OLDUĞU ULUSLARARASI KURULUŞLAR

Afrika Birliği: (AU)

Afrika Birliği, Afrika Birlik Organizasyonu'nun yerini almış, merkezi Addis Ababa'da olan bir kuruluş olup, 2001 yılı Mayıs ayında üye ülkelerin 2/3'ünün kurucu yasayı onaylaması ile 2002 yılında kurulmuştur. AU, AB'ni model almış olup parlamento, merkez bankası, tek para birimi, adalet divanı ve yatırım bankası gibi hedefleri bulunmaktadır. İlk gerçekleşmesi Pan Afrika parlamentosudur. AU ayrıca ortak savunma ile dış ve haberleşme politikalarını öngörmektedir. Günlük işler ise AB Komisyonu'nun bir örneği olan AU Komisyonu'nca sürdürülmektedir.

Doğu Afrika Topluluğu: (EAC)

Doğu Afrika Topluluğu (EAC), Kenya, Tanzanya ve Uganda'dan oluşan üç üye ülkeli bölgesel hükümetler arası organizasyonudur. EAC resmi olarak 15 Ocak 2001 tarihinde yeniden kurulmuştur. EAC'nin amacı, tarifelerin tedrici olarak azaltılması, emek dolaşımının kolaylaştırılması, ekonomik politikanın uyumu ve para birliğinin sağlanması suretiyle Avrupa Birliği benzeri bir ortak pazar yaratmaktır. Pratikte ilerleme yavaş olmuştur.

Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı: (Comesa)

Comesa 12 üye ülke ile 1994 Aralık ayında kurulmuştur. Halihazırda 19 üyesi vardır. Bunlar, Angola, Burundi, Komoros, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Cibuti, Mısır, Eritre, Etiyopya, Kenya, Madagaskar, Malavi, Mauritius, Rwanda, Seyşel Adaları (Seychelles), Sudan, Swaziland, Uganda, Zambia ve Zimbabwe'dir. Comesa ülkede 95 milyon nüfusu ve 170 milyar \$'lık GSYİH'ya sahiptir. Lesotho, Mozambik ve Tanzanya 1997 yılında üyelikten çekilmişlerdir. 2003 yılında ise Namibya üyelikten ayrılmıştır.

Comesa'nın temel amacı, üye ülkelerin yapısal ve kurumsal zayıflıklarını ortadan kaldırmak, sürdürülebilir bir gelişme için gerekli politik güvenlik ve istikrarı teşvik etmek ve bölgesel bir blok oluşturmaktır. Bu amaç, tek paraya dayalı parasal birlik ve ortak Merkez Bankası yoluyla gerçekleştirilecektir. Bu amaçla serbest ticaret alanı Ekim 2002'de kurulmuş olup, 2004'ün ortalarına kadar 19 üye bu serbest ticaret alanına katılmıştır.

Kalkınmada Hükümetler arası Otorite:(IGAD)

1986 Ocak ayında kurulmuştur. Altı üyesi vardır. Bunlar, Cibuti, Etiyopya, Kenya, Somali, Sudan ve Uganda'dır. Amacı tarımsal kalkınma ve kuraklığın azaltılması için kaynak aktarımı ve koordinasyonun sağlanmasıdır.

Bölgesel İşbirliği için Hint Okyanusu Birliği :(IOR-ARC)

Birliğin anlaşması 1997 yılında Port-Louis, Mauritius'te imzalanmıştır. Amacı, ticaret ve yatırımın serbestleştirilmesi, altyapı ve turizmin geliştirilmesi yoluyla bölgesel ekonomik işbirliğini geliştirmektir. 18 üyesi vardır. Bunlar, Avustralya, Bangladeş, Hindistan, Endonezya, İran, Kenya, Madagaskar, Malezya, Mauritius, Mozambik, Umman, Singapur, Güney Afrika Cumhuriyeti, Sri Lanka, Tanzanya, Tayland ve Birleşik Arap Emirlikleri'dir.

Cotonou Konvansiyonu:

2000 yılı Haziran ayında, 77 tane Afrika, Karayip ve Pasifik ülkesi (ACP ülkeleri), Avrupa Birliği ile tercihli ticari ve yardım bağlarını öneren yeni bir anlaşma imzalamıştır. Cotonou Konvansiyonu, 1975, 1979, ve 1984 yıllarında imzalanan anlaşmaları geçersiz kılan ve 1989 yılında imzalanan Lomé IV'ün yerine yürürlüğe girmiştir. Lomé Kongresiyle aynı olmasına rağmen, Cotonou'nun güçlü bir siyasi yönü vardır. İnsan haklarına saygı, demokratik prensipler ve hukukun üstünlüğü kuralları Lomé IV 'ün temel unsurlarıdır. Cotonou anlaşmasıyla birlikte ise ACP ülkeleri, iyi yönetimleri destekleyip, yolsuzluklarla savaşacaklarını ve AB'ye yasal olmayan göçü önlemeye çalışacaklarını kabul etmiştir.

Diğer taraftan, Kenya, 1 Ocak 1995 itibarıyla WTO üyesidir. IMF ve Dünya Bankası ile yakın ilişkileri olan Kenya, özellikle son 10 yıldaki pek çok ulusal projeye Dünya Bankası (IBRD) kanalı ile kaynak temin etmiş ve başarıya ulaştırmıştır.

- **DIŞ TİCARET**

Kenya'nın dış ticareti hızlı bir büyüme süreci yaşamaktadır. 2017 yılı itibarıyla ihracat 5,7 milyar dolara ulaşırken ithalat 16,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Dış Ticaret Göstergeleri (Milyon Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
2005	3.420	5.846	-2.426	9.266
2006	3.502	7.233	-3.731	10.735
2007	4.081	8.989	-4.908	13.070
2008	5.001	11.128	-6.127	16.129
2009	4.463	10.202	-5.739	14.665
2010	5.169	12.093	-6.924	17.262
2011	5.853	15.028	-9.175	20.881
2012	5.226	15.126	-9.900	20.352
2013	5.537	16.435	-10.898	21.972
2014	6.111	19.685	-13.574	25.796
2015	5.906	16.062	-10.156	21.968
2016	5.697	14.114	-8.417	19.811
2017	5.747	16.690	-10.943	22.437

Kaynak: ITC Trademap

1 Ocak 2005 tarihinden itibaren yeni gümrük birliğinin uygulanmasını müteakip, Kenya'nın EAC ile ticareti önemli oranda artış göstermiştir. EAC üyeleriyle gümrük birliğinin amacı, beş yıl içinde tarife ve tarife dışı engellerin kaldırılması ve nihai mallarda %25, ara mamüllerde %10 ve ham maddelerde sıfır olmak üzere üç aşamalı Ortak Gümrük Tarifinin (CET) konmasıdır.

Kenya Tanzanya ve Uganda'ya ait malların gümrüksüz olarak ülkelerine girmesini kabul etmesine rağmen, bazı Kenya menşeli ürünler Uganda'da %10, Tanzanya'da ise %2-20

arasında gümrük vergisine tabi tutulmaktadır. Bu asimetrinin nedeni iki ülkedeki daha az gelişmiş sanayinin korunmasıdır. EAC bir serbest ticaret bölgesidir. Serbest ticaret bölgesi entegrasyonun ilk aşamasıdır.

İhracat

Kenya'nın ihracat malları nispeten çeşitlilik arz etmekle birlikte, çay ve bahçe bitkileri en önemli ihracat kalemlerindedir. Diğer önemli ihracat malları ise hazır giyim, kahve, demir ve çelik, soda külü, balık, tütün ve petrol ürünleridir.

İhracat Ettiği Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

Ürün Kodu (GTİP)	Ürün Adı	Kenya İhracat 2015	Kenya İhracat 2016	Kenya İhracat 2017
Toplam		5.906.853	5.697.562	5.746.974
'0902	Çay	1.248.739	1.229.106	1.424.429
'0603	Buket yapmaya elverişli veya süs amacına uygun kesme çiçek ve çiçek tomurcukları	479.141	509.565	540.895
'2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	608.108	419.050	349.019
'0901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	211.461	212.617	229.742
'2614	Titanyum cevherleri ve konsantreleri	96.101	108.906	133.452
'3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	108.882	130.935	111.757
'0804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	71.341	82.091	95.678
'2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	97.055	86.417	91.057
'6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	63.613	79.967	81.163

'7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişliği 600 mm veya daha fazla olanlar (kaplanmış olanlar)	75.165	83.506	79.315
'0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	45.602	58.684	76.210
'2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	66.011	55.301	71.045
'3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	88.265	78.014	67.076
'0708	Baklagiller (taze/soğutulmuş)	78.177	75.816	65.798
'6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	87.975	91.360	64.870
'0602	Diğer canlı bitkiler (kökleri dahil) çelikler, aşı kalem ve gözleri; mantar miselleri	47.904	45.933	54.308
'0709	Diğer sebzeler (taze/soğutulmuş)	90.385	58.714	53.860
'2008	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen meyve ve yenilen diğer bitki parçalarının konserveleri	75.552	62.126	52.722
'1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	38.219	62.429	51.149
'1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	56.045	48.333	49.336
'1404	Tarifenin başka yerinde yer almayan bitkisel ürünler	18.775	44.735	46.603
'3401	Sabunlar, yüzey aktif organik ürünler ve müstahzarlar	37.414	38.381	44.480
'2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	25.379	35.695	42.665
'2615	Niyobyum, tantalyum, vanadyum, zirkonyum cevherleri vb. konsantreleri	27.483	32.899	41.680
'0710	Sebze, (pişirilmemiş veya buharda veya suda kaynatılmış) (dondurulmuş)	9.547	39.026	40.897
'2501	Tuz, saf sodyum klorür ve deniz suyu	47.799	42.748	39.094

'2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	54.823	50.460	37.892
'2523	Çimento	87.582	46.616	37.864
'1901	Malt hülasası; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	24.223	21.164	34.051
'2005	Diğer sebzeler (sirke/asetik asitten başka usulde hazırlanmış veya konserve edilmiş) (dondurulmamış)	25.024	28.458	32.854
'0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	54.574	82.076	31.945
'4907	Posta, damga vb. pullar; banknot, hisse senedi, çek defterleri, tahvil vb.	32.442	25.663	31.552

Kaynak: ITC Trademap

ABD, Uganda, Hollanda, Zambiya ve Birleşik Krallık Kenya'nın en çok ihracat yaptığı ülkelerdir.

Son on yılda ihracat içerisinde Afrika'nın payının artması Doğu ve Güney Afrika Ülkeleri Ortak Pazarı (Comesa) ve Doğu Afrika Topluluğu'nun (EAC) üyeleri (Kenya, Uganda, Tanzanya, Ruanda, Burundi) arasında ticaretin arttığını göstermektedir. Tanzanya ve Uganda'nın da üyesi olduğu EAC en çok ihracat yapılan bölgedir.

İthalat

İthalatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

Ürün Kodu (GTİP)	Ürün Adı	Kenya İthalat 2015	Kenya İthalat 2016	Kenya İthalat 2017
Toplam		16.062.423	14.113.751	16.690.015
'2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2.293.069	1.931.104	2.521.729
'1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	432.421	475.399	587.617
'1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	139.352	199.954	575.281
'8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)	548.391	473.514	502.668
'3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	489.439	486.821	434.693
'1001	Buğday ve mahlut	363.004	284.743	410.180

'1005	Mısır	85.911	35.881	389.222
'7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm) (sıcak haddelenmiş) (kaplanmamış)	303.853	242.957	334.772
'8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	316.490	337.168	312.092
'1006	Pirinç	137.709	139.839	259.043
'8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	114.650	186.717	244.035
'8602	Diğer lokomotifler; lokomotif tenderler	41.160	0	196.902
'3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	182.641	159.073	193.958
'3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	218.127	212.730	184.811
'7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	143.643	121.865	181.954
'8606	Kendinden hareketli olmayan yük taşımaya mahsus demiryolu veya tramvay vagonları	46.711	1.909	177.767
'8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	366.295	201.018	173.191
'8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	207.578	135.560	164.191
'4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	124.804	132.726	127.521
'6309	Kullanılmış giyim eşyası ve kullanılmış diğer eşya	102.637	126.661	126.289
'3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici, süngünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	116.122	112.203	114.796

Kaynak: ITC Trademap

Kenya'nın ithalatında ilk üç sırada Çin, Hindistan ve Birleşik Arap Emirlikleri yer almakta; bu ülkeleri Suudi Arabistan, Japonya ve Güney Afrika Cumhuriyeti izlemektedir.

Başlıca Ülkeler İtibarı ile İthalat (1000 Dolar)

İhracatçı Ülkeler	2013	2014	2015	2016	2017
Toplam	16.394.469	18.386.137	16.062.423	14.113.751	16.690.015

Çin	2.117.409	2.819.063	3.260.723	3.326.482	3.777.573
Hindistan	2.998.426	3.006.286	2.576.996	2.025.621	1.648.554
Birleşik Arap Emirlikleri	1.362.721	1.175.648	915.639	902.250	1.337.969
Suudi Arabistan	480.981	641.006	570.772	682.659	1.108.501
Japonya	972.118	983.486	896.898	812.195	789.980
Güney Afrika	821.211	727.017	623.792	491.551	598.531
Amerika Birleşik Devletleri	667.463	1.913.383	1.278.723	473.504	556.793
Endonezya	522.993	552.920	469.323	447.168	549.870
Almanya	435.284	539.304	483.492	427.301	415.784
Uganda	186.780	198.054	227.865	189.928	406.722
Rusya Federasyonu	269.176	262.657	290.874	239.189	350.014
Mısır	297.287	289.832	263.249	296.028	342.197
İngiltere	552.973	534.844	437.823	330.161	290.729
Brezilya	181.175	69.306	71.012	43.056	268.832
Fransa	241.198	256.401	214.951	213.754	260.318
Pakistan	181.679	205.087	187.984	179.021	246.672
İtalya	236.014	226.545	231.895	233.980	216.535
Meksika	19.161	17.883	24.379	22.761	204.385
Tayland	147.155	142.344	131.369	118.888	203.072
Hollanda	287.824	213.389	208.943	162.711	188.932
Malezya	108.555	126.057	107.492	121.480	172.892
Kore	284.139	329.685	193.379	140.065	170.143
Tanzanya	135.464	208.559	173.314	126.241	166.164
Türkiye	163.281	114.886	139.823	130.793	155.491
Belçika	151.637	149.207	151.744	133.113	148.635
İran	28.266	43.091	38.083	60.502	127.465

Tayvan	142.870	176.527	126.335	121.232	114.275
Svaziland	63.126	63.503	73.176	63.010	108.584
İspanya	97.132	142.780	114.488	108.738	103.473

- **TÜRKİYE İLE TİCARET**

Türkiye - Kenya Dış Ticaret Değerleri (1.000 \$)

Yıl	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
2000	7.976	2.671	5.305	10.647
2001	10.441	3.035	7.406	13.476
2002	8.082	2.027	6.055	10.109
2003	13.134	1.992	11.143	15.126
2004	17.837	1.600	16.237	19.437
2005	50.600	1.722	48.877	52.322
2006	85.419	3.990	81.429	89.409
2007	98.044	12.328	85.716	110.373
2008	233.052	12.575	220.476	245.627
2009	70.623	5.813	64.810	76.435
2010	86.357	13.378	72.979	99.735
2011	199.203	14.749	184.454	213.952
2012	138.032	17.877	120.155	155.909
2013	129.604	14.960	114.644	144.564
2014	118.157	15.734	102.423	133.891
2015	131.264	13.241	118.023	144.505
2016	127.769	13.163	114.606	140.932
2017	152.278	17.114	135.164	169.392
2017 (1-5)	58.898	5.424	53.474	64.322
2018 (1-5)	60.725	7.923	52.802	68.648

Kaynak: TÜİK

Türkiye ile Kenya arasında ticaret dengesi ülkemiz lehinedir. İkili ticaretimiz fasıllar itibariyle ele alındığında, ihracatımızın daha çok sanayi ürünlerinden teşekkül ettiğini, ithalatımızın ise, yağlı tohumlar gibi üretiminde geleneksel olarak açık verdiğimiz ve gıda sanayimizin ihtiyaç duyduğu ürün gruplarından oluştuğu görülmektedir. Deri sanayimizin ihtiyacı olan ham postlar

ve derilerin yanı sıra, kahve ve kimi minerallerin çok ciddi meblağlarda olmayan miktarlarda bu ülkeden karşılandığı görülmektedir.

İhracat

Türkiye ile Kenya arasında ticaret dengesi ülkemiz lehinedir. İkili ticaretimiz fasıllar itibarıyla ele alındığında, ihracatımızın daha çok sanayi ürünlerinden teşekkül ettiğini, ithalatımızın ise, yağlı tohumlar gibi üretiminde geleneksel olarak açık verdiğimiz ve gıda sanayimizin ihtiyaç duyduğu ürün gruplarından oluştuğu görülmektedir. Deri sanayimizin ihtiyacı olan ham postlar ve derilerin yanı sıra, kahve ve kimi minerallerin çok ciddi meblağlarda olmayan miktarlarda bu ülkeden karşılandığı görülmektedir.

Kenya'ya ihracatımızda başlıca ürünlerin ise yıllar itibarıyla kısmi değişiklik göstermekle beraber hijyenik eşya, oto yedek parçaları, traktör, buğday unu, elektrikli su ısıtıcıları ve demir-çelik çubuk gibi ürünlerden ibarettir.

Türkiye'nin Kenya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

Ürün Kodu	Ürün Adı	İHRACAT		
		2015	2016	2017
Toplam		131.265	127.770	152.280
'3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	4.445	19	20.854
'8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve insan veya yük taşımaya mahsus benzeri gemiler	0	0	9.806
'1902	Makarnalar ve kuskus	4.315	7.598	7.827
'8437	Tohum, hububat, kuru baklagilleri temizleme, tasnif etme ayıklama ve öğütmeye mahsus makina ve cihazlar	10.090	4.081	5.899
'9999	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen	2.509	2.577	5.554
'9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	9.332	7.034	5.188
'8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar	3.285	3.252	3.996
'8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	3.425	2.963	2.905
'3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici, sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	2.367	2.010	2.594
'7311	Demir veya çelikten sıkıştırılmış veya sıvı hale getirilmiş gazlar için kaplar	463	1.315	2.504
'5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	2.550	2.310	2.401
'1101	Buğday unu/mahlut unu	4.647	1.971	2.388
'8479	kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makineler ve mekanik cihazlar	451	146	2.342
'8515	Elektrik, lazer, ışık, ışın, ultrasonik vb yollarla lehim-kaynak makina ve cihazları; metal püskürtme makina ve cihazları	190	1.021	2.227

Kaynak: TÜİK

İthalat

Kenya'nın genel olarak ihraç ürünleri çeşidi sınırlı olup, Türkiye'nin Kenya'dan ithalatında başlıca ürünler tohum, çay, siğir derisi ve kesme çiçektir.

Türkiye'nin Kenya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1000 Dolar)

Ürün Kodu	Ürün Adı	İTHALAT		
		2015	2016	2017
Toplam		13.241	13.164	17.114
'0902	Çay	5.227	5.338	6.402
'4104	Siğir (buffalo dahil) ve at cinsi hayvanların dabaklanmış veya crust (arakurutmalı) post ve derileri	915	1.941	2.565
'2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	1.016	479	1.970
'7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	0	0	1.519
'1209	Ekim amacıyla kullanılan tohum, meyve ve sporlar	2.999	2.560	1.119
'0603	Buket yapmaya elverişli veya süs amacına uygun kesme çiçek ve çiçek tomurcukları	1.264	1.025	859
'0602	Diğer canlı bitkiler (kökleri dahil) çelikler, aşı kalem ve gözleri; mantar miselleri	487	551	751
'0901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	209	211	514
'8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	0	0	202
'4113	Diğer hayvanların dabaklama veya ara kurutmadan sonra ileri derecede hazırlanmış deri ve köseleleri	0	24	186
'4106	Diğer hayvanların dabaklanmış veya crust (ara kurutmalı) post ve derileri	4	240	151
'0106	Canlı diğer hayvanlar	0	6	124
'0804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	102	13	120

Pazara İlişkin Transfer Bilgileri

Kenya ile Türkiye arasındaki mal taşımacılığı deniz yolu ile yapılmaktadır. Kenya'da Mombasa Limanına kadar gelen mallar Nairobi'ye kara ve demiryolu ile taşınmaktadır. Bununla beraber, Kenya limanı gibi Doğu Afrika limanlarına direkt ve düzenli gemi seferlerinin olmaması ihracatı zorlaştırmaktadır. Ancak, bu ülkeler ile ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi yönünde uygulamaya başlanmış bulunan faaliyetlerin sonucu olarak ülkemiz ile bu ülkeler arasındaki mal ticaretinin önümüzdeki dönemlerde gözle görülür ölçüde artmaya başlaması ile düzenli gemi seferlerinin başlaması beklenmektedir.

TÜRKİYE'NİN KENYA'YA YÖNELİK DEMİR VE DEMİR DIŞI METALLER SEKTÖR İHRACATI

ÜRÜN GRUPLARI	2016		2017		2018	
	Kg	USD \$	Kg	USD \$	Kg	USD \$
BORULAR	117.620	68.615	23.396	108.652	3.177.861	2.576.708
SOBALAR.MUTFAK SOBA OCAK BARBEKÜ	176.303	525.741	285.339	888.729	587.570	1.853.291
İNŞAAT AKSAMI	2.350.780	3.317.173	1.369.999	1.761.784	552.670	1.409.443
SIKIŞTIRILMIŞ.SIVI GAZLAR İÇİN KAPLAR	837.106	1.314.645	1.486.588	2.530.517	545.953	948.900
ÇUBUKLAR	5.366.366	2.043.210	1.982.495	1.028.864	1.308.494	783.326
DİĞER METALLER VE EŞYA	222.544	863.261	285.971	1.034.200	175.300	761.961
ALÜMİNYUM VE ALÜMİNYUMDAN EŞYA	482.653	1.965.705	329.498	913.428	137.281	568.073
DİĞER EŞYA(ÖĞÜTÜCÜ BİLYALAR.KAFESLER	276.410	615.317	263.625	527.993	256.015	566.927
PROFİLLER	2.342.086	1.084.907	2.196.241	1.155.393	875.074	562.984
PREFABRİK YAPILAR	12.138	15.850	365	4.657	291.144	465.219
FİLMAŞIN	0	0	1.055.990	594.713	614.990	338.859
DEPO.SARNIÇ.VARİL.FIÇI.KÜV.VB.	149.052	396.170	112.519	262.961	118.280	313.352
BORU BAĞLANTI PARÇALARI	55.511	65.830	10.108	24.162	81.551	218.787
SOFRA VE MUTFAK EŞYASI	18.773	150.257	16.229	141.224	23.648	167.383
BAKIR VE BAKIRDAN EŞYA	318.405	2.133.148	4.271	29.570	16.387	130.404
DİĞER DEMİR ÇELİKTEN EŞYA	82.391	127.270	94.254	82.090	106.993	107.214
SICAK HADDE MAMULLERİ	955.370	445.768	760.658	411.827	99.414	104.403
UZUN ÜRÜNLER	83.966	56.336	162.426	173.017	92.731	92.656
SAĞLIĞI KORUYUCU EŞYA	7.363	62.902	10.709	51.325	9.509	79.421
VİDALAR. CIVATALAR. SOMUNLAR	22.430	99.448	15.827	95.522	17.296	69.525
DEMİR ÇELİKTEN DİĞER DÖKME EŞYA	1.109	917	41	618	5.448	22.239
HURDA. GRANÜL. TOZLAR	3.000	2.745	1.000	915	26.000	18.196
KAPLANMIŞ ÜRÜNLER	9.302	13.048	30.231	27.904	760	12.500
KAPLANMAMIŞ ÜRÜNLER	0	0	0	0	9.074	7.793
TELLER	2.603	3.808	1.935	1.399	5.350	5.425
PASLANMAZ ÇELİK ÜRÜNLERİ	9.493	20.906	0	0	0	0
YARI MAMULLER	0	0	2.087.400	860.009	0	0
TOPLAM	13.902.774	15.392.979	12.587.113	12.711.475	9.134.793	12.184.992